

Melyek az elektronikus közbeszerzés potenciális előnyei?

Az e-közbeszerzés az elektronikus úton végzett közbeszerzést jelenti. Magában foglalja a szerződési hirdetmény (ajánlati/résztvételi felhívás) elektronikus közzétételét (elektronikus értesítés), az ajánlati dokumentáció teljes körű online közzétételét (elektronikus hozzáférés az ajánlati dokumentációhoz), az ajánlatok elektronikus úton történő eljuttatását a közületi vevőkhöz/az ajánlatkérő szervekhez (elektronikus benyújtás) stb.

Az e-közbeszerzés jelentősen leegyszerűsítheti a közbeszerzési eljárásokat, és mivel ösztönzőleg hat az egységes piacon folyó versenyre, javíthatja a közbeszerzést (alacsonyabb árak, jobb minőség). További előnye, hogy környezetkímélő.

Azok a közületi vevők, akik már áttértek az elektronikus közbeszerzésre, többségükben 5–20%-os megtakarításról számolnak be. A teljes uniós közbeszerzési piac méretét alapul véve elmondható, hogy minden 5%-os megtakarítás mintegy 100 milliárd euró hasznot eredményezhet az államháztartások számára.

Kötelező lesz – több lépcsőben – átállni az elektronikus közbeszerzésre

Az e-közbeszerzésből eredő előnyökre való tekintettel az új irányelvek fokozatosan kötelezővé teszik **az elektronikus közbeszerzésre való átállást**. Ez a következőket jelenti a gyakorlatban:

- 2016 márciusára kötelező lesz az elektronikus értesítések használata (a közzétételre szánt hirdetmények elektronikus megküldése), valamint az ajánlati dokumentáció elektronikus elérhetőségének biztosítása.
- 2017 márciusára az ajánlattevőknek ajánlatukat elektronikus úton kell benyújtaniuk a központi beszerző szerveknek (a más közületi vevők nevében eljáró közületi vevőknek) (e-benyújtás).
- 2018 szeptemberére az ajánlattevőknek mindegyik ajánlatkérő szerv részére elektronikus úton kell benyújtaniuk ajánlatukat (e-benyújtás).

Az e-közbeszerzést minden vállalat számára lehetővé kell tenni

Az új irányelvek konkrétan kimondják, hogy az elektronikus kommunikációt szolgáló eszközök mindegyikének biztosítania kell a megkülönböztetésmentességet, továbbá általánosan elérhetőnek és más eszközökkel interoperábilisnak kell lennie. Ez azt jelenti, hogy a közületi vevők nem korlátozhatják a cégek részvételét a közbeszerzési eljárásokban. Például nem kötelezhetik a cégeket arra, hogy szerezzenek be egy általánosan nem hozzáférhető szoftvert ahhoz, hogy részt tudjanak venni a közbeszerzési eljárásban.

Elektronikus aláírás

A közbeszerzési eljárásokban elektronikus aláírást lehet használni annak igazolása céljából, hogy az ajánlatot beküldő vállalat valóban az a cég, amelyiknek mondja magát. Az elektronikus aláírást sok esetben azért is alkalmazzák, hogy ezáltal védjék az aláírással ellátott tartalmat (titkosítás).

Az új irányelvek a tagállamok hatáskörébe utalják annak eldöntését, kötelezővé teszik-e az elektronikus aláírás használatát. A tagállamoknak ugyanakkor fel kell mérniük, mennyire felel meg az arányosság elvének az eltérő biztonsági követelmények alkalmazása. Az interoperabilitással kapcsolatos potenciális problémákra való tekintettel az elektronikus aláírások használata nem kötelező.

Annak érdekében, hogy a közületi vevők könnyebben tudják hitelesíteni a más tagállamokban kibocsátott elektronikus aláírásokat, az új irányelvek kötelezővé teszik a megbízható szolgáltatók listáján közzétett elektronikus aláírások kölcsönös elfogadását. Mindegyik tagállam közzéteszi az általa megbízhatónak ítélt elektronikus aláírásokat a megbízható szolgáltatók listáján, és mindegyik tagállamnak el kell fogadnia a más tagállamok által megbízhatónak ítélt elektronikus aláírásokat.

E-Certis

Az **E-Certis**¹ vállalatoknak és ajánlatkérő szervezeteknek szóló **ingyenes online információs rendszer**, mely az alábbiakkal kapcsolatban szolgál felvilágosítással a felhasználó számára:

- a más országokban kiírt közbeszerzési eljárásokban való részvételhez *szükséges dokumentumok*,
- a közbeszerzési eljárások során Unió-szerte *leggyakrabban benyújtandó tanúsítványok* – segítségükkel azonosítható, milyen információkat kérnek be, illetve adnak meg az érintettek, továbbá hogy milyen dokumentumokat lehet kölcsönösen elismerni.

Az új irányelvek előírják a tagállamok számára, hogy a területükön lefolytatott közbeszerzési eljárások során benyújtandó tanúsítványokkal kapcsolatos információkat folyamatosan frissítsék. Így a felhasználók biztosak lehetnek abban, hogy az e-Certis adatbázisból származó információk pontosak, és megfelelnek az aktuális helyzetnek. Annak érdekében, hogy a cégeknek ne kelljen túl sok igazoló dokumentumot benyújtaniuk, fontos, hogy a közületi vevők rendes körülmények között az e-Certis adatbázisban rendelkezésre álló dokumentumtípusokat kérjék be tőlük a közbeszerzési eljárások során.

Dinamikus beszerzési rendszerek

A dinamikus beszerzési rendszerek olyan elektronikus rendszerek, melyek a közbeszerzők számára széles körű hozzáférést biztosítanak azokhoz a potenciális ajánlattevőkhöz, akiknek alkalmassága már igazolást nyert, és akik szabványosított építési beruházásra, árubeszerzésre, illetve szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések teljesítését vállalják. Az új irányelvek az alábbi módosításokat vezetik be a dinamikus beszerzési rendszerek vonatkozásában:

- A dinamikus beszerzési rendszerek lényegesen **leegyszerűsödnek**.
- A cégek **könnyen** és érvényességi ideje alatt **bármikor** beléphetnek a dinamikus beszerzési rendszerbe.
- A cégeket a különböző dinamikus beszerzési rendszerek létezéséről és rendeltetéséről tájékoztató **hirdetmény állandó jelleggel közzétételre kerül**.

¹ <http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=hu>

Elektronikus árlejtés (árverés)

Az elektronikus árlejtés (árverés) alkalmazására szolgáló **eljárásra** alapvetően a jelenlegiekkel megegyező szabályok vonatkoznak az új irányelvek értelmében.

Az **adott közbeszerzési eljárás** során az ajánlatok benyújtását és kiértékelését követően elektronikus árlejtést lehet tartani elsősorban abból a célból, hogy a folyamat eredményeként meghatározzák az – alapesetben szabványosított – építési beruházásért, árubeszerzésért, illetve szolgáltatásnyújtásért **fizetendő végső árat**.

Elektronikus katalógusok

Az elektronikus katalógus teljesen **új elektronikus közbeszerzési eszköz** a közbeszerzők és a cégek számára. Az elektronikus katalógus lehetővé teszi, hogy a vállalatok strukturált formában nyújtsák be ajánlataikat. Az ajánlatokat **automatikusan elemzi** az ajánlatkérő elektronikus közbeszerzési rendszere, ami növeli a hatékonyságot és csökkenti a költségeket.